

31.05.2017

Skoleskyss Akershus Veileder grunnskolen

Fotograf: Catchlight Fotostudio AS

Innholdsfortegnelse

1. KORT SAMMENDRAG AV RUTINER.....	2
2. ÅRSHJULET.....	3
3. GRUNNLEGGENDE FOR ALLE SKYSSAKER	4
4. RETT TIL GRATIS SKOLESKYSS UT I FRA AVSTAND	5
5. DELT BOSTED.....	8
6. SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI.....	10
7. MEDISINSK BEHOV FOR SKYSS	11
8. SKOLEGANG VED ANNEN SKOLE ENN NÆRSKOLEN.....	13
9. AVLASTNING.....	14
10. MIDLERTIDIG BOSTED	14
11. SKYSSRETT FOR FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE	16
12. SKYSS I FORBINDELSE MED SFO OG LEKSEHJELP	16
13. SKYSSRET FOR VOKSNE ELEVER I GRUNNSKOLEN.....	17
14. MIDLERTIDIG REISEBEVIS.....	17
15. BRUK AV EGET TRANSPORTMIDDEL	18
16. ØKONOMISK ANSVAR FOR SKOLESKYSS	19
17. ORGANISERING OG SAMORDNING AV SKOLESKYSS	19
18. KONTAKTINFORMASJON	20

1. KORT SAMMENDRAG AV RUTINER

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Før nytt skoleår skal skolen/kommunen gjøre følgende:

- Kontrollere at opplysninger på mottatt liste fra Safir Data AS over elever som skal ha skolebillett er riktig, både i henhold til elevens navn, fødselsnummer, adresse, skoletilhørighet, klasstrinn og type (avstand over 4 km = A, avstand for 1 klasse = A1, medisinsk =M, særlig farlig eller vanskelig skolevei under avstandskravene = T, delt bosted = D, voksne i grunnskoleopplæring=VO).
- Slette elever som har sluttet/flyttet
- Påføre nye elever som skal ha skolebillett dersom:
 - Skyss gjelder mellom folkeregistrert adresse og skolen og avstanden er over 4(2) km og eleven kan benytte kollektivtransport til/fra skolen
 - Eleven tidligere har mottatt vedtak om skyss som fortsatt er gyldig (medisinsk eller delt bosted), men mangler på listen.
- Vurdere hvorvidt nye elever og elever som tidligere har hatt spesialskyss har behov for dette neste skoleår ut i fra medisinske behov, manglende kollektivtilbud og /eller gangavstand til holdeplass. Vurderingen av funksjonsfriske elever skal gjøres ut i fra de krav som stilles til reisetid og gangavstand for elevens alderstrinn
- Legge inn riktig data om elever med behov for spesialskyss i Skoleweb (elever som kan benytte kollektivtransport føres opp på listen over elever som skal ha skolebillett jf. over).

For elever med innvilget vinterskyss sendes elevlisten som bestilling av skoleskolebilletter før skyssrettigheten trer i kraft på høsten. Kortene samles inn og returneres til Safir Data As når skyssrettigheten opphører på våren. **Kommunene blir belastet for refusjon etter persontakst så lenge kortene er ute.**

2. ÅRSHJULET

Viktige frister for skoleskyss gjennom skoleåret fordelt med ansvarsforhold:

AKTIVITET	FRIST	ANSVARLIG
1. FEBRUAR		
Innrapportering av skyssbehov kommende skoleår. Innrapportering av skoletider		Kommunene
1. MAI		
Endrede tider i forbindelse med skoleslutt i juni		Skolene
1. JUNI		
Utsending av lister over skyssberettigede elever		Safir Data AS
15. JUNI		
Innsending av oppdaterte skysslister for kommende skoleår		Skolene
20. JUNI		
Registrering i Skoleweb av spesialskyssselever for kommende skoleår		Skolene
UKE 27/28		
Utsending av rutetider for skolebusser fra skolestart		Ruter
CA. 10 DAGER FØR SKOLESTART		
Rutertabeller for skolebusser søkbare på www.ruter.no		Ruter
10. AUGUST		
Utsending av skolebilletter til skolene		Safir Data AS
UKE 41		
Revisjon av rutetider for skolebusser		Ruter
1. NOVEMBER		
Endrede tider i forbindelse med skoleslutt før jul		Skolene

3. GRUNNLEGGENDE FOR ALLE SKYSSAKER

Retten til skoleskyss reguleres i:

- Opplæringsloven med tilhørende forskrifter
- Forskrift for grunnskoleskyss vedtatt av Akershus fylkeskommune
- Tolkingsuttalelser fra Utdanningsdirektoratet
- Avgjørelser fra Fylkesmannen
- Andre relevante lovverk som barnelova o.l.

Utgangspunktet for alle vurderinger om rett til skoleskyss er bosted. Med bosted menes vanligvis elevens folkeregistrerte adresse. Det er denne adressen som fastsetter hvilken skole som er å betrakte som elevens nærscole. Enkelte elever bor på andre adresser enn den folkeregistrerte, enten på grunn av midlertidig behov for annet bosted eller eleven bor på to adresser (delt bosted). Se egne kapitler om dette.

Elevers skyssrett hjemles i følgende forhold i opplæringsloven:

- Avstand mellom bosted og skole – opplæringsloven § 7-1
- Særlig farlig eller vanskelig skolevei – opplæringsloven § 7-1
- Funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom – opplæringsloven § 7-3
- Reisefølge og tilsyn – opplæringsloven § 7-4

Fylkeskommunen er vedtaksmyndighet og skal fatte vedtak i alle skyss saker med følgende unntak hvor vedtak fattes i kommunen:

- Grunnskoleelever og voksne som har rett til skyss etter reglene om særlig eller vanskelig skolevei dersom avstanden er kortere lovens oppgitte avstandsgrenser. Dette er uavhengig av om skolen er privat eller offentlig
- Elever som har på til reisefølge etter opplæringsloven
- Elever som har rett til tilsyn før/etter skoletid

Akershus fylkeskommune har delegert sin vedtaksmyndighet til Ruter As.

Det er den kommunen elevens folkeregistrerte adresse ligger i som skal betale refusjon etter persontakst for fylkeskommunens transport av eleven i henhold til opplæringsloven § 13-4.

4. RETT TIL GRATIS SKOLESKYSS UT I FRA AVSTAND

OPPLÆRINGSLOVEN § 7-1

Elever hvor avstand mellom bosted og skole overstiger lovens avstandskrav, etter korteste farbare vei, har rett på gratis skoleskyss. Opplæringsloven har fastsatt at følgende avstander gir rett til gratis skyss:

1. klasse:	2 km
2. – 10. klasse:	4 km

Hvordan måles avstanden?

Det fremgår av Ot.prp. nr. 46 (1997-98) at skoleveien skal regnes fra dør til dør etter farbar vei. Farbar vei kan være både offentlig og privat vei, gårdsvei, sti osv. så lenge veien er åpen for fri ferdsel til fots. Det er ikke korteste bilvei eller den trasé bussen kjører som skal legges til grunn, men den korteste vei som eleven kan benytte (ikke nødvendigvis den veien eleven velger å benytte) for å gå til og fra skolen som skal legges til grunn ved måling av avstand. Alle strekninger som er tillatt og farbar for gående kan inngå i målingen av avstand.

Kunnskapsdepartementet har avklart at skoleveien skal beregnes som avstanden mellom inngangsdør hjemme og inngangsdør på skolen. Dersom eleven benytter flere inngangsdører på skolen, skal den inngangsdøren som ligger lengst unna hjemmet legges til grunn. Med inngangsdør menes dør der man på ene siden er utenfor og på andre siden er inne i en bygning.

Forholdene på skoleveien kan variere med årstid. Dette skal også hensyntas ved beregning av avstand, og innebærer i praksis at elever kan ha rett til skyss bare deler av året (vinterskyss), for eksempel dersom en skolevei kun er farbar på barmark.

Fylkesmannen har i noen tilfeller godkjent kortere tråkk og stier som en del av skoleveien.

Reise- og ventetid

Elevenes reise- og ventetid hver vei, beregnet etter skolens ordinære star- og sluttider, **skal søkes begrenset til:**

- 45 minutter for 1.-3. klasse
- 60 minutter for 4.-6. klasse
- 75 minutter for 7.-10. klasse

Beregning av reisetid skal omfatte gang-, vente- og reisetid på transportmiddelet.

RUTINER I FORBINDELSE MED NYTT SKOLEÅR

Elever med skolebillett (avstand) skal gjeldes følgende:

Når lister fra Safir sendes ut skal skolen/kommunen gjennomgå følgende:

- Kontrollere avstanden for de elevene som flyttes opp fra 1. til 2. klasse og elever som flyttes til ungdomstrinnet dersom skolen ligger på en annen adresse enn barneskolen.
- Dersom eleven har endret bostedsadresse eller det er gjort endringer i skoleveien for elevene som f.eks. at det er bygget en ny gangvei.
- Føre på evt. nye elever som vurderes å ha rett til gratis skoleskyss ut fra lovens avstandsregler og slette elever som har sluttet på skolen.

For elever med innvilget skolebillett fra forrige skoleår, der det ikke foreligger endringer, er det ikke nødvendig å kontrollere grunnlaget på nytt for hvert skoleår.

Elever med spesialskyss (avstand):

For elever som oppfyller lovens avstandsvilkår og som er innvilget skyss gjennom Konsentra AS (spesialskyss) grunnet manglende kollektivtilbud eller for lang gangavstand til holdeplass, må det gjøres en vurdering før hvert skoleår om eleven fortsatt oppfyller vilkåret for spesialskyss eller nå kan reise med kollektivtransport eller gå i stedet. En slik årlig vurdering er nødvendig fordi kollektivtilbudet kan endre seg fra år til år, og fordi hva som regnes som en akseptabel skolereise varierer med elevenes alder (klassetrinn). Dersom vurderingen viser at eleven neste skoleår kan reise kollektivt, føres eleven opp som ny elev på lista over elever som skal ha skolebillett som sendes til Safir Data AS. Har eleven fortsatt behov for spesialskyss registreres dette i Skoleweb og riktig start- og sluttid legges inn (For elever med spesialskyss på grunn av medisinsk behov gjelder andre regler- se eget kapittel).

RUTINER FOR NYE SAKER

Skyssrettigheter for elever som flytter inn/ut av skolens inntaksområde rapporteres fortløpende til Safir Data AS, se retningslinjer ovenfor.

Skolen/kommunen har **ikke** vedtaksmyndighet og kan derav ikke avslå søknader om skyss fra nye elever ut fra at avstanden mellom hjem og skole er under 4 (2) km. Forvaltningslovens veiledningsplikt gjør at skolen/kommunen må opplyse foresatte om at avstanden ikke anses å oppfylle vilkårene for rett til gratis skoleskyss, men dette kan ikke formuleres som et vedtak. Dersom foresatte likevel ønsker å søke om gratis skoleskyss, sendes søknaden til Ruter.

Vurdering av avstand og kollektivtilbud:

Skolen/kommunen vurderer selv avstanden mellom hjem og skole etter korteste farbare vei ut fra tilgjengelig kartmateriale. For å finne korteste gangavstand kan f.eks. kartsidene på googlemaps.no benyttes som veiledende. Skolen/kommunen må også vurdere om det er mulig å reise kollektivt mellom hjem og skole. Grunnlag for denne vurderingen er ruteopplysningene på www.ruter.no.

Er skolen/kommunen i tvil om avstanden gir rett til gratis skoleskyss, kan Ruter AS bes om en kontrollmåling.

Avstandskravet er oppfylt og eleven kan benytte kollektivtransport til/fra skolen:

Skolen/kommunen skal rapportere nye elever til Safir Data AS på skjema for ny elev.

Dersom eleven kan reise med kollektivtransport innenfor akseptabel reisetid, men gangavstanden til holdeplass er for lang, har eleven rett til skyss til/fra holdeplass/oppsamlingsplass forutsatt at vilkåret forøvrig er oppfylt. Skolen/kommunen kan i slike tilfeller sende søknad om spesialskyss via Skoleweb. Elevene vil innvilges spesialskyss til holdeplass og kollektivtransport på resten av strekningen

Avstandskravet er oppfylt, men det er ikke noe kollektivtilbud eleven kan benytte:

Skolen/kommunen sender søknad om spesialskyss via Skoleweb til Konsentra as.

Skolen er i tvil om avstandskrav er oppfylt eller i tvil om skysstilbud:

Dersom skolen/kommunen er usikker på retten til skyss eller skysstilbudet for eleven, sendes søknaden til Ruter As. Av søknaden må elevens navn, folkeregistrerte adresse, skoletilhørighet og klassetrinn eller fødselsdato fremgå. Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet fremgå hvilken type skyss eleven tilbys, og skolen vil bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

Vinterskyss

I enkelte tilfeller innebærer korteste farbare vei bruk av turvei, gårdsvei, eller lignende som ikke brøytes. Dersom avstanden etter denne veien er under 4 (2) km, hender det at avstanden overstiger lovens avstandskrav på vinteren. I slike tilfeller har eleven rett til gratis skoleskyss i vinterperioden(vinterskyss). Søknad om vinterskyss sendes alltid til Ruter As. Hvorvidt skolen/kommunen skal bestille skolebillett eller spesialskyss vil framgå av vedtaket.

Vedtaket om vinterskyss gjøres gjeldende i perioden 1. november – 1. april, eller så lenge framkommeligheten på vinterstid gjør at korteste farbare vei ikke kan benyttes. Skolen/kommunen må vurdere om behovet for skyss grunnet framkommelighet er til stede ut over angitt periode.

Skolebillettene har ingen tidsbegrensning på dato, så skolen må hvert år sørge for å dele ut og samle inn skolebilletter fra elever som er innvilget vinterskyss med kollektivtransport. Bestilling og retur av billettene til Safir Data AS gjøres i tilknytning til angitte datoer eller etter føreforholdene. Kommunen betaler refusjon etter persontakst (jf. opplæringsloven § 13-4) så lenge skolebillettene ikke er hos Safir Data AS. Bruk av skolebilletten utover angitte dato er å anse som misbruk.

For elever som er innvilget vinterskyss med spesialskyss, avgjøres kommunens refusjon av perioden skyssen har foregått.

5. DELT BOSTED

OPPLÆRINGSLOVEN § 7-1

En elev kan ha rett til skyss fra begge foresattes bosted dersom eleven bor tilnærmevis like mye på begge steder. For å ha rett til skyss fra et eller begge bosteder må i tillegg kravene i opplæringsloven §§ 7-1 (avstand eller særlig farlig/vanskelig skolevei) eller 7-3 (medisinsk) være oppfylt.

Oppholdet i hvert bosted må følge et fast, avtalt opplegg og ikke bære preg av besøk. «Vanlig samvær» etter barneloven (en overnatting per uke og annenhver helg) eller likende samværsavtaler gir ikke rett til gratis skoleskyss. Dette er ifølge Utdanningsdirektoratet å anse som besøk. Dokumentasjon på bostedsopplegg sende inn sammen med søknad.

Søknader om gratis skoleskyss i forbindelse med delt bosted skal inneholde:

- Elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn
- Begge foresattes navn og bostedsadresser
- Dokumentasjon på at det foreligger avtale om delt bosted (jf. krav til dokumentasjon ovenfor)
- Hvordan bostedsopplegget er organisert på skoledager
- Legeerklæring dersom det er skyss etter opplæringsloven § 7-3 det søkes om (se kapittel om medisinsk behov for skyss)

Merk at det for skoleskyss er bostedsfordeling på skoledagene som er avgjørende. Dvs. eleven må bo tilnærmet like mange skoledager hos hver av foreldrene ved hvert opphold.

Merk:

Når eleven bor på ikke folkeregistrert adresse er det opplæringslovens bestemmelser om reise- og ventetid som gjelder.

Foresatte har et selvstendig ansvar knyttet til barnas skolehverdag, jf. barnelova § 30. Dette innebærer at retten til skoleskyss kan være innfridd selv om foresatte mener at skolereisen blir for krevende eller komplisert for barna. Det vil være opp til foreldrene å gjøre de tilpasninger de mener er nødvendige.

RUTINER FOR NYE SAKER

1. Dokumentasjon av bostedsopplegg:

Dokumentasjonen av bostedsfordeling skal være signert av begge foresatte. Det skal fremgå av dokumentasjonen hvor mye eleven skal bo på den enkelte adresse (annenhver uke eller lignende). Dette er nødvendig for at Ruter As skal kunne vurdere om avtalen gir rett til gratis skoleskyss.

2. Vurdering av skyssrettighet og skyssstilbud:

Dersom forutsetningene med hensyn til avtale om delt bosted er til stede, må skolen vurdere om avstanden etter korteste farbare vei fra den andre bostedsadressen (ikke folkeregistrert adresse)

gir rett til gratis skyss etter opplæringsloven § 7-1. Skolen skal også vurdere om eleven kan reise med kollektivtransport mellom skolen og dette bostedet.

3. Eleven kan reise med kollektivtransport:

Søknad sendes til Ruter As, ikke direkte til Safir Data AS. Av Ruter As' vedtaksbrev vil det framgå om eleven skal tilbys skyss med kollektivtransport og/eller spesialskyss. Skolen må deretter bestille transport, enten i form av bestilling av skolebillett fra Safir Data AS eller i form av bestilling av transport via Skoleweb.

4. Behov for spesialskyss:

Dersom avstanden oppfyller lovens krav, men det ikke er mulig å reise kollektivt på hele eller deler av strekningen, kan skolen sende søknad via Skoleweb til Konsentra as. Det samme gjelder dersom legeerklæring dokumenterer at eleven har behov for spesialskyss.

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Vedtak om gratis skoleskyss i forbindelse med delt bosted gjelder vanligvis så lenge forutsetningene for vedtaket er til stede, dvs. så lenge det ikke gjøres endringer skoletilhørighet, bostedsadresser eller i avtalen om delt bosted. Ved endringer i ovennevnte forutsetninger må det sendes ny søknad om skyss og det må fattes nytt vedtak i saken. Det samme gjelder dersom legeerklæring ikke lenger dokumenterer elevens behov for skyss.

Elever med skolebillett:

For elever med skolebillett må skole/kommunen sørge for at eleven framgår av listen over elever som skal ha skolebillett som sendes til Safir Data AS før nytt skoleår. Det må også sjekkes at det er avmerket for D i kolonnen for Type.

Elever med spesialskyss:

For elever som tidligere har hatt spesialskyss på medisinsk grunnlag, manglende kollektivtilbud eller for lang gangavstand til holdeplass/opsamlingsplass i forbindelse med delt bosted, må skolen/kommunen vurdere om dette forholdet fortsatt gir eleven behov for spesialskyss. Både endringer i kollektivtilbudet, i skoletider og i hva som regnes som akseptabel skolevei (endres med elevens alder) kan gjøre at eleven nå kan benytte kollektivtransport. Dersom det fortsatt er behov for spesialskyss, legges bestilling inn i Skoleweb på vanlig måte. Kan eleven kan benytte kollektivtransport bestilles skolebillett gjennom Safir. Er skolen/kommunen i tvil om skysstilbudet, sendes saken til Ruter As for behandling og nytt vedtak.

6. SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI

OPPLÆRINGSLOVEN § 7-1

Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett på skyss uavhengig av avstand. All ferdsel i trafikk innebærer en viss risiko, men dette er likevel ikke tilstrekkelig til å få skyss på ovennevnte grunnlaget. Faren ved å ferdes på den aktuelle strekningen det søkes skyss for må være utenom det vanlige farlig, altså en «særlig risiko» for barnet det gjelder (Udir-3-2009).

Enkelte kommuner har vedtak på at visse veistrekkninger er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for alle elever i grunnskolen eller for elever i visse klassetrinn. Disse vedtakene er kun å anse som veiledende. Vedtak om skoleskyss er enkeltvedtak og skal alltid fattes på bakgrunn av en individuell vurdering av den enkelte elevs forutsetninger til å ferdes på veien det søkes skyss for sett i forhold til alder, utvikling, modenhet, trafikk tetthet, oversiktighet på veien osv.

Merk:

Det er et skille mellom særlig farlig og trygg skolevei. Det er særlig farlig skolevei som gir rett til skyss etter opplæringslovens bestemmelser.

RUTINER

Ansvar for å sørge for forsvarlig skolereise når avstanden er **under 4 (2) km**:

Når skoleveien er under 4 (2) km, etter korteste farbare vei, er kommunen ansvarlig for skyssen. Kommunens saksbehandling skal følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Kommunen er også ansvarlig for transporten, jf. opplæringsloven § 13-4, og kan enten sørge for transport selv eller bestille kommunal skyss via Ruter. Dersom kommunen ønsker at Ruter skal stå for transporten sendes bestilling av skolebilletter til Safir Data AS eller spesialskyss via Skoleweb. Av bestillingen må det fremgå at transporten er kommunal skyss. Elever som er innvilget skyss grunnet særlig farlig eller vanskelig skolevei gjennom kommunalt vedtak vil framgå av listene over elever med rett til skoleskyss som sendes skolene/kommunen i forkant av hvert nytt skoleår. Skolen/kommunen må kontrollere opplysningene om eleven og at det er merket av for "T" i kolonnen for type.

Ansvar for å sørge for forsvarlig skolereise når avstanden er **over 4 (2) km**:

Når eleven har rett på gratis skoleskyss ut fra avstand over 4 (2) km, er det Ruter som er ansvarlig og dermed fatter vedtak. Spørsmålet om særlig farlig eller vanskelig skolevei er i slike tilfeller som regel knyttet til strekningen til/fra holdeplass. I slike saker trenger Ruter kommunens/skolens vurdering av om skoleveien er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for angjeldende elev. Dette ettersom det er kommunen/skolen som har best kjennskap til veinettet og har forutsetning for å vurdere elevens modenhet og forutsetning for å takle skolereisen. Slik informasjon bør derfor vedlegges søknaden til Ruter As dersom søknaden sendes fra skolen/kommunen. I tillegg kan det være behov for trafiksikkerhetsfaglig uttalelse fra Statens vegvesen dersom veien er riks- eller fylkesvei. Er ikke ovennevnte informasjon vedlagt søknad vil Ruter innhente opplysningene før saken kan behandles. I tillegg må elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn fremgå av søknaden.

7. MEDISINSK BEHOV FOR SKYSS

OPPLÆRINGSLOVEN §7-3

Opplæringsloven § 7-3 gir elever som har behov for skyss grunnet funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom rett på gratis skyss mellom bosted og opplæringssted uavhengig av avstand. Det er ikke tilstrekkelig at eleven har en funksjonshemming, skade eller sykdom. Det kreves at funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen gjør det nødvendig med skoleskyss (prp. 95L, 2009-2010).

Ansvar for skyssen er i henhold til opplæringsloven § 13-4 tillagt fylkeskommunen, i Akershus delegert til Ruter As. Behovet for skyss må dokumenteres gjennom erklæring fra sakkyndig, f.eks legeattest. Det er ikke funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen som sådan som skal dokumenteres, men hva som gjør at denne tilstanden gjør at eleven har behov for skyss til og fra skolen. Sakkyndig skal dokumentere:

- Hva eleven kan mestere på en skolereise, f.eks. eleven vet hvor han/hun bor, eleven klarer fysisk å gå av/ på en buss, eleven mestrer å trykke på stoppknappen, hvor langt eleven klarer å gå, kan eleven ta buss dersom han/hun får reservert sete? Kan eleven benytte kollektivtransport dersom vedkommende har reisefølge? o.l.?
- Hva eleven ikke mestrer knyttet til en skolereise

Dersom sykdommen eller funksjonshemmingen gjør at eleven har behov for spesialskyss, og på hvilken bakgrunn, må framgå av erklæringen. Hvis ikke har eleven i utgangspunktet bare rett til skolebillett.

Ved tidsbegrenset behov for skyss grunnet midlertidig skade eller sykdom skal tidsavgrensningen fremgå av legeerklæringen. Dette gjelder også elever som har behov for skyss hvert år av medisinske årsaker, men bare i deler av skoleåret.

Voksne elever som har grunnskoleopplæring etter opplæringsloven kap.4A har tilsvarende skyssrett på medisinsk grunnlag som ordinære grunnskoleelever.

RUTINER FOR NYE SAKER

Legeerklæring dokumenterer behov for spesialskyss (kan ikke reise kollektivt):

Dersom det fremgår av sakkyndigerklæringen at eleven har behov for spesialskyss sendes søknad via Skoleweb på vanlig måte. Legeerklæringen skal oversendes samtidig med at søknaden legges inn i Skoleweb. Er legeattest ikke vedlagt vil søknad bli avslått.

For elever som uten tvil har et midlertidig behov for spesialskyss på grunn av skade/sykdom, f.eks. ved benbrudd, kan skolen legge inn søknad i Skoleweb før legeattesten foreligger. Er dokumentasjon ikke forelagt innen 3 virkedager vil skyssen stoppes.

Medisinske elever som kan reise kollektivt:

For elever som kan reise med kollektivtransport, eller det ikke kan dokumenteres behov for spesialskyss, sendes søknad til Ruter vedlagt erklæring fra sakkyndig. Av søknaden skal også elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn/fødselsdato framgå.

Merk:

*Bestilling av skolebilletter på medisinsk grunnlag skal **ikke** sendes direkte til Safir*

Endring av transportbehov

I enkelte tilfeller endres elevens behov for spesialskyss seg med tiden slik at en elev som har hatt behov for spesialskyss blir mer i stand til å benytte kollektivtransport, eller eleven har behov for å trene på å benytte kollektivtransport. I slike tilfeller bestiller skolen skolebillett direkte fra Safir data as. Av henvendelsen må det framgå at eleven allerede er innvilget spesialskyss på medisinsk grunnlag. Det er i disse sakene ikke nødvendig med ny legeerklæring. Det vil i slike tilfeller også kunne innvilges billett til en ledsager i en overgangsperiode dersom det er behov for det. Ved behov for ledsager sendes søknad til Ruter.

Avbestilling av spesialskyss på dager eleven skal trene på å bruke kollektivtransport må meldes til Konsentra as innen kl. 1200 dagen før.

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR*Elever med skolebillett (medisinsk):*

Dersom en elev tidligere er innvilget skolebillett på medisinsk grunnlag vil det framgå av vedtaket hvor lenge det er gyldig. I den tid vedtaket er gyldig er det ikke nødvendig å dokumentere behovet for skyss på nytt for hvert skoleår. Eleven kan i stedet føres opp på listen over elever med rett til skolebillett som sendes til Safir Data AS i forkant av nytt skoleår. Er vedtaket kun er gjort gyldig for en gitt tidsbegrenset periode i året, et eller flere konkrete skoleår, eller liknende må det sendes inn ny søknad om skyss med ny legeerklæring dersom eleven har behov for skyss utover vedtaksperioden.

Elever med spesialskyss (medisinsk):

For elever som tidligere er innvilget spesialskyss på medisinsk grunnlag, og som fortsatt har behov for spesialskyss, legges søknad om skyss inn i Skoleweb på vanlig måte. Husk ny legeattest i de tilfeller der dette er påkrevet.

Midlertidig behov for skyss:

Ved midlertidig behov for skyss grunnet skade eller liknende, skal tidsavgrensningen fremgå av legeerklæringen. Dette gjelder også elever som har fast behov for skyss, men bare i deler av skoleåret (f.eks. dokumenter behov for vinterskyss). Er ikke legeattesten tidsavgrenset vil Ruter etter eget skjønn fastsette tidsrommet på bakgrunn av opplysninger som fremkommer av innsendte dokumentasjon.

8. SKOLEGANG VED ANNEN SKOLE ENN NÆRSKOLEN

Opplæringsloven § 8-1

Elever har rett til å gå på nærskolen. Med nærskolen menes den skolen som ligger nærmest eller den skolen i nærmiljøet som eleven sokner til (inntaksområde). I Udir-3-2010” Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen” utdypes elevenes rettighet til skoleplass ved nærskolen. Det er folkeregistrert adresse som avgjør hvilken skole som er nærskolen. Dette gjelder også for elever med delt bosted og elever med behov for spesialundervisning. Retten til gratis skoleskyss etter opplæringsloven § 7-1 gjelder i utgangspunktet den skolen eleven går på, uavhengig av om dette er elevens nærskole. I forbindelse med inntak på annen skole enn nærskolen har imidlertid kommunen hjemmel til å stille vilkår om at foresatte selv må dekke merkostnadene forbundet med skyssen (udir-3- 2009). Kommunens mulighet til å stille slikt vilkår er begrenset og avhenger av årsaken til skolebyttet. Dersom skolebyttet skyldes psykososiale forhold (mobbing e.l.) kan kommunen ikke stille slikt vilkår. Dersom skolebyttet er av mer frivillig karakter, som f.eks. for å opprettholde kontakt med venner, er det mulig å stille vilkår om at foresatte selv må dekke merkostnadene med skyssen for bundet med å gå på en annen skole enn nærskolen. Eventuelt vilkår om egenbetaling må inngå som en del av vedtaket. Har ikke kommunen i vedtaket stilt slike vilkår vil kommunen selv bli ansvarlig for merkostnaden, dette gjelder også i kommuner som opererer med fritt eller fleksibelt skolevalg.

Søknader om skyss for elever som ved delt bosted har folkeregistrert adresse hos den ene foresatte, men går på skole som om han/hun bor hos den andre, skal følge regler og rutiner for skolegang ved annen skole enn nærskolen. Kommunen skal alltid fatte enkeltvedtak etter forvaltningslovens regler om skoleplass. Dette gjelder både når en elev tas inn på ny skole, enten dette er nærskolen eller annen skole, og dersom eleven skal fortsette på samme skole etter flytting fra skolekretsen.

Spesialskoler, innføringsklasser og lignende spesialundervisning som tilbys elever fra flere skolekretser på ett sted, er ikke å betrakte som elevens nærskole (med mindre dette tilbudet er ved den skolen eleven ellers har som nærskole ut fra skolekrets eller avstand fra hjemmet), jf. Udir-3-2010” Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen”. Skyss i slike saker er dermed å betrakte som skyss til annen skole enn nærskolen på lik linje med andre saker som gjelder skolegang ved annen skole enn nærskolen.

Merk:

Reise- og ventetidsbestemmelsene i Akershus fylkeskommunes retningslinjer gjelder ikke på samme måte for elever som går på en annen skole enn nærskolen

RUTINER

Det er stilt vilkår om at foresatte selv må dekke skyssutgifter:

Dersom kommunen har stilt vilkår om at foresatte selv må dekke merkostnadene til skyss, men foresatte likevel mener de har rett på gratis skoleskyss må kommunenes vedtak påklages til Fylkesmannen.

Det er **ikke** stilt vilkår og eleven har rett til skyss ut fra avstand/medisinsk behov:

Dersom det ikke er stilt vilkår, og eleven kan benytte kollektivtransport, kan søknad om skolebillett sendes til Safir Data AS på skjema for ny elev.

Søknad om spesialskyss for funksjonshemmede elever til spesialskole (også dersom dette ikke er elevens nærskole) kan sendes via Skoleweb til Konsentra as.

9. AVLASTNING

Elever som har opphold i avlastningshjem har samme retten til skyss som andre elever etter reglene i opplæringslovens kapittel 7. Avlastningshjemmet er å anse som elevens hjem de dagene vedkommende oppholder seg der.

Retten til skyss til avlastningshjem gjelder kun avlastning som følger av et kommunalt vedtak.

10. MIDLERTIDIG BOSTED

Retten til skyss etter opplæringslovens regler gjelder i utgangspunktet for reisen mellom folkeregistrert adresse og nærskolen. I enkelte tilfeller kan det være behov for at eleven i en periode må bo utenfor hjemmet.

Noen elever bor utenfor hjemmet fordi de blir tatt hånd om av barnevernet. Dersom plasseringen innebærer bosted i **fosterhjem**, har eleven rett til gratis skoleskyss mellom fosterhjemmet og skolen dersom opplæringsloven §§ 7-1 eller 7-3 er oppfylt. I så fall er det den fylkeskommunen der eleven bodde da plasseringen i fosterhjemmet ble vedtatt som er ansvarlig for skyssen dersom avstanden mellom fosterhjemmet og skolen er over 4 (2) km. Har eleven rett til skyss etter reglene om særlig farlig eller vanskelig skolevei, er det kommunen der folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyss, herunder å fatte vedtak om skyss.

Enkelte elever som tas hånd om av barnevernet kan i perioder ha behov for **midlertidig bosted** mens de venter på et mer permanent bosted. Eleven har i så fall krav på å få fortsette ved den skolen de har skoleplass på fram til en permanent løsning foreligger. Så lenge det er snakk om midlertidig bosted er det barnevernet som er ansvarlig for skyss, jf. Udir-3-2009" Særlege problemstillinger i samband med retten til skyss".

Andre tilfeller som gjør at elever må bo utenfor hjemmet kan f.eks. være forhold som gjør at eleven i en periode må bo på krisesenter sammen med en av foresatte. Det kan også være tilfeller der elever midlertidig må bo hjemmefra fordi aleneforeldre blir syk og ikke kan ha den daglige omsorgen. I slike tilfeller har eleven rett til opplæring ved den skolen eleven er tatt inn på selv om det midlertidige bostedet ligger i et annet fylke. Eleven har rett til skyss til den vanlige skolen dersom lovens vilkår for å ha rett til skyss er tilfredsstillt (med mindre det midlertidige bostedet ligger slik til at det ikke er mulig å få til en akseptabel skolereise). Det er fylket/kommunen der folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyssen.

I saker som gjelder midlertidig bosted, skal det tas hensyn til at eleven er i en vanskelig situasjon. Både skolen og Ruter As skal vise fleksibilitet og ta raske avgjørelser.

Merk:

Bosted utenfor hjemmet som skyldes andre mer «frivillige forhold» som f.eks. oppussing/utleie av hjemmet, gir ikke rett til gratis skoleskyss. Utgifter til skoleskyss grunnet midlertidig bosted utenfor hjemmet forårsaket av brann, vannskade ol. dekkes ikke av opplæringslovens bestemmelser, slike utgifter dekkes normalt av innboforsikringen.

RUTINER

Søknader om gratis skoleskyss ved midlertidig bosted skal alltid sendes til Ruter As, og ikke direkte til Safir Data AS eller Konsentra as. Saken skal prioriteres og gis rask avklaring.

Av søknader om gratis skoleskyss til midlertidig adresse skal følgende dokumenteres gjennom søknaden:

- Elevens navn
- Midlertidig bostedsadresse
- Hvor lenge dette skal være elevens adresse (hvis dette er kjent)
- Elevens folkeregistrerte adresse
- Skoletilhørighet og klassetrinn
- Bakgrunnen for at eleven ikke kan bo i hjemmet. Dette er nødvendig for at Ruter As skal kunne vurdere om årsaken til bosted utenfor folkeregistrert adresse gir rett til gratis skoleskyss, og hvem som er ansvarlig for skyssen. Årsaken skal dokumenteres gjennom kopi av vedtak fra barnevernet eller gjennom uttalelse fra institusjon, PP-tjeneste, eller annen sakkyndig instans.

Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet framgå hvilken type skyss eleven tilbys, og skolen vil bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

11. SKYSSRETT FOR FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE

Opplæringsloven § 2-1

Hovedregelen er at alle barn og unge som oppholder seg i Norge har plikt til grunnskoleopplæring. Opplæringsloven § 2-1 andre ledd lyder:

Retten til grunnskoleopplæring gjeld når det er sannsynleg at barnet skal være i Noreg i meir enn tre månader. Plikta til grunnskoleopplæringa byrjar når opphaldet har vart i tre månader»

Bestemmelsen gir rett til offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med opplæringsloven og tilhørende forskrifter. Retten til å gå på nærskolen, nærskoleprinsippet, gjelder også grunnskoleelever som bor i asylmottak og skyssretten vil således gjelde tilsvarende. Dersom kommunen velger å undervise disse elevene på en annen skole en nærskolen vil dette være skyss til «ikke nærskole» og ekstrakostnaden vil tilfalle kommunen.

Norskopplæring i Asylmottak omfatter to ulike ordninger:

- Norsk opplæring med samfunnsfag som tilbys personer som har fått oppholdstillatelse og som bor i mottaket i påvente av å bli bosatt i en kommune
- Asylnorsk; norsk for asylsøkere som venter på vedtak.

Disse gruppene har ikke rett på skoleskyss etter opplæringslovens bestemmelser.

Merk:

Voksne som ikke har fått avgjort oppholdsstatus, som bla. asylsøkere, har ingen rett til grunnskoleopplæring (ot.prp. nr. 44) og derav ikke en skyssrett.

12. SKYSS I FORBINDELSE MED SFO OG LEKSEHJELP

SFO gir ikke rett til gratis skoleskyss da dette ikke er en del av grunnskoleopplæringen, men er å anse som en fritidsaktivitet. Retten til skyss er knyttet til retten til opplæring. Elever med funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom har likevel rett til skyss til og fra SFO i skoleåret, jf. opplæringsloven § 7-3. Ansvar for skyss for disse elevene følger vanlige regler etter opplæringsloven § 13-4. Skyssberettigede elever forøvrig har rett på skyss de dagene de ikke benytter seg av SFO. Loven er ikke til hinder for at kommunen selv dekker skyss for friske elever i forbindelse med SFO.

I likhet med SFO regnes også leksehjelp som et frivillig tilbud etter loven. Leksehjelp gir ikke rett til gratis skoleskyss, heller ikke for funksjonshemmede elever og elever med midlertidig skade eller sykdom.

13. SKYSSRET FOR VOKSNE ELEVER I GRUNNSKOLEN

OPPLÆRINGSLOVEN § 4A – 7

Voksne som ikke har fullført grunnskolen eller trenger mer grunnskoleopplæring og som bor mer enn 4 km fra skolen, etter korteste farbare vei, har rett til gratis skoleskyss etter reglene i opplæringslovens § 7-1 når de mottar grunnskoleopplæring etter opplæringslovens kapittel 4A. Funksjonshemmede elever har rett til skyss uavhengig av avstand. Retten til reisefølge og tilsyn etter opplæringsloven § 7-4 gjelder tilsvarende.

Kommunen kan innlosjere elevene når daglig skyss ikke er forsvarlig.

Uttrykket «treng grunnskoleopplæring» i lovteksten innebærer at det må vurderes om den enkelte søkeren trenger grunnskoleopplæringen. Søkerens egen vurdering skal vektlegges, men ikke uten videre være avgjørende. Ved avgjørelse av skoleskyss skal kopi av vedtaket eller bekreftelse på grunnlaget for vedtaket om retten til opplæring på grunnskolenivå vedlegges. Elevens opplæringsløp/timeplan skal også vedlegges.

Bestemmelsene gjelder ikke for elever som har rett til videregående opplæring etter § 3-1

14. MIDLERTIDIG REISEBEVIS

Skolen har mulighet til å utstede midlertidig reisebevis dersom:

- Eleven har glemt kortet hjemme.
Dersom en elev har glemt sitt reisekort hjemme skal eleven få sitte på med bussen til skolen. Eleven må oppsøke skolens kontor for å få utstedt midlertidig reisebevis for å få rett til bli med bussen på hjemreisen uten å løse billett. Elever uten midlertidig bevis må løse billett.
- Det er feil på reisekortet
Eleven ber sjåføren om utskrift av kortet. Utskrift og kort leveres på skolen slik at de får ordnet dette med Safir Data. Midlertidig reisebevis utstedes til feilen er rettet/nytt kort er mottatt.
- Eleven har mistet reisekortet
Midlertidig reisebevis utstedes til eleven har mottatt nytt reisekort.

Merk:

Det er **ikke** anledning til å utstede midlertidig reisebevis i påvente av vedtak på skyssøknad. For elever som selv har kjøpt reisekort eller der skolen har kjøpt reisekort skal det **ikke** utstedes midlertidig reisebevis.

15. BRUK AV EGET TRANSPORTMIDDEL

Det er Fylkeskommunen, i Akershus delegert til Ruter, som avgjør om en elev får skyss gjennom fylkets egne skyssordninger eller skyssgodtgjørelse for egentransport. Avtale om eventuell egentransport skal være inngått **før** ordningen trer i kraft. Refusjon utbetales to ganger i året, etter hvert semester (juli og januar). Kravet til forhåndsavtale innebærer at det ikke utbetales refusjon for kjøring som er foretatt før søknaden er innvilget av Ruter As.

Det inngås ikke avtale om bruk av eget transportmiddel som alternativ til kollektivtransport eller spesialtransport. Tilfeller der Ruter As vil vurdere å inngå avtale er:

- Når det ikke er et tilgjengelig kollektivtilbud som tilfredsstillende fylkeskommunens retningslinjer med hensyn til reise-/ventetid og Ruter ikke kan stille med spesialtransport.
- Når gangavstanden mellom hjem og holdeplass for skyssberettigede elever overstiger fylkeskommunens grenser (1 km for 1. klasse og 2 km for 2. – 10. klasse) og Ruter ikke kan stille med spesialtransport.
- Når det kan dokumenteres at det foreligger et medisinsk behov for spesielt kjøretøy grunnet funksjonshemming e.l., reisefølge, variable hentetider etter elevens dagsform, eller evt. andre medisinsk begrunnede behov for å benytte eget transportmiddel.

RUTINER

Foresatte som ut fra ovenstående regler har behov for å bruke eget transportmiddel på hele eller deler av skoleveien, sender begrunnet søknad til Ruter. Søknaden skal sendes via skolen/kommunen for attestering av skoletilhørighet. Ved medisinsk begrunnelse skal dokumentasjon fra sakkyndig vedlegges søknaden. Ruter As vil i søknadsbehandlingen vurdere om det skal inngås avtale, om avtalen skal gjelde hele eller deler av skoleveien, og om den skal gjelde både til og fra skolen. Dette vil framgå av vedtaket. Avtaler som er begrunnet i manglende kollektivtilbud og for lang gangavstand til holdeplass inngås normalt for ett år av gangen ettersom kollektivtilbudet kan endres fra år til år og fordi hva som er en akseptabel skolereise endres med elevens alder.

Ruter As rapporterer godkjente refusjoner til Safir Data AS, som sørger for å avkreve egenandeler fra kommunene der elevene er bosatt.

Refusjonsbeløpet beregnes som: antall km som kjøres per dag * antall dager det er kjørt * km-sats
Antall dager det er kjørt skal attesteres av skolen (antall dager eleven har vært til stede, evt. antall fraværsdager per semester). Som km-sats benyttes NAV's sats for kjøring i forbindelse med undersøkelse/behandling. Det gis ikke passasjertillegg. Det legges opp til samkjøring ved kjøring av flere barn og det utbetales kun for én reise tur/retur per dag selv om barna slutter til ulike tider. Refusjon utbetales ikke automatisk. Det må sendes inn refusjonskrav to ganger i året (etter hvert semester). Refusjonskravet skal vise til godkjenningsvedtaket og skal inneholde antall km hver vei, antall dager det er kjørt (dokumentert) og kontonummer for overføring av refusjonsbeløpet.

Merk:

Ruter As er pålagt å innrapportere utbetalte refusjoner i forbindelse med egentransport til skattemyndighetene. Den som skal motta refusjon må derfor sende opplysninger om personnummer.

16. ØKONOMISK ANSVAR FOR SKOLESKYSS

Kommunen er økonomisk ansvarlig for:

- Skyss av grunnskoleelever og voksne som har rett til skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei
- Eventuell skyss i forbindelse med SFO av funksjonsfriske elever, dersom kommunen innvilger skyss til dette
- Reisefølge og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelever og voksne
- Merutgifter til skyss for elever som går på annen skole enn nærskolen, med mindre det er stilt vilkår om at foresatte selv må dekke disse merkostnadene eller Ruter As har påtatt seg utgiftene
- Betaling av refusjon etter persontakst for grunnskoleelever og voksne som skysses av fylket

Barnevernet er ansvarlig for skyss av elever som i perioder, etter barnevernsvedtak, har midlertidig bosted mens de venter på et mer permanent bosted.

For øvrige kostnader til skoleskyss er Akershus fylkeskommune (Ruter As) økonomisk ansvarlig.

17. ORGANISERING OG SAMORDNING AV SKOLESKYSS

Opplæringsloven § 13-4 andre ledd fastsetter at fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen.

Ferie, fridager, planleggingsdager og skoletider (start- og sluttidspunkt) skal samordnes i henhold til Statens utdanningsdirektør sitt oppsett for ferie, fridager og skoletid. Videre framgår at skyssbehov for dager eller tider som ikke er kjøredager eller kjøretider etter oppsettet, **må avklares og godkjennes på forhånd** av Akershus fylkeskommune ved Ruter As.

Kommunen må ved organisering av skoledagen på den enkelte skole ta hensyn til at kommunen og fylkeskommunen sammen skal være ansvarlige for en rasjonell og trygg skyssordning. Avgjørelser som tas om skyss må drøftes og gjøres i samråd med kommunen og fylkeskommunen. Det er likevel kommunen som har det endelige ansvaret for å organisere opplæringen i grunnskolen, blant annet når skoledagen skal starte og slutte, jf. opplæringsloven § 13-1 og forskrift til opplæringsloven § 1-6. Det er også kommunen som kan fastsette forskrifter om skolerute etter opplæringsloven § 2-2 fjerde ledd, så fremt hensynet til en rasjonell og sikker skyssordning er tatt med i vurderingen og saken er drøftet med fylkeskommunen/Ruter As. Når den kommunale skoleruta er fastsatt på riktig måte, blir det et kommunalt og fylkeskommunalt ansvar å gjennomføre og finansiere skyssen i samsvar med gjeldende regler i forskrift om skolerute og opplæringsloven. Den fylkeskommunale delen av ansvaret for organisering og finansiering gjelder i så fall på vanlig måte, uavhengig av om det er samsvar mellom skolerutene til kommunen og fylkeskommunen.

Dersom fylkeskommunen og kommunen ikke blir enige om hvordan skyssen skal organiseres og finansieres, kan Fylkesmannen etter delegert myndighet gi pålegg i saken, jf. opplæringsloven § 13-4 andre ledd.

Kravet til samordning av skyssen tilsier også at Ruter As bør være uttalepart i saker som gjelder endret skolestruktur (nedleggelse av skoler, endring av inntaksområder, og lignende).

18. KONTAKTINFORMASJON

I Akershus er fylkeskommunens ansvar og vedtaksmyndighet knyttet til skoleskyss delegert til Ruter As.

Ruter As benytter Safir Data AS til å utstede skolebilletter, mens Konsentra as står for spesialskyss (drosje/minibuss).

Kontaktinformasjon til Ruter As:

Postadresse: Ruter As
Postboks 1030 Sentrum
0104 Oslo

Telefon: 400 06 700

E-post: post@ruter.no

Kontaktinformasjon til Safir Data AS:

Postadresse: Safir Data AS
Postboks 40
2714 Jaren

Telefon: 91 00 86 50

Telefaks: 61 33 26 52

E-post: safir@safir.no

Kontaktinformasjon til Konsentra as:

Postadresse: Konsentra as
Jernbanetorget 2
154 o

Telefon: 03133

Telefaks: 23 24 28 09

E-post: akershus@skoleskyss.no